

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2020. до 2024. године

* ОПШТИНА ПАРАЋИН *

УВОД

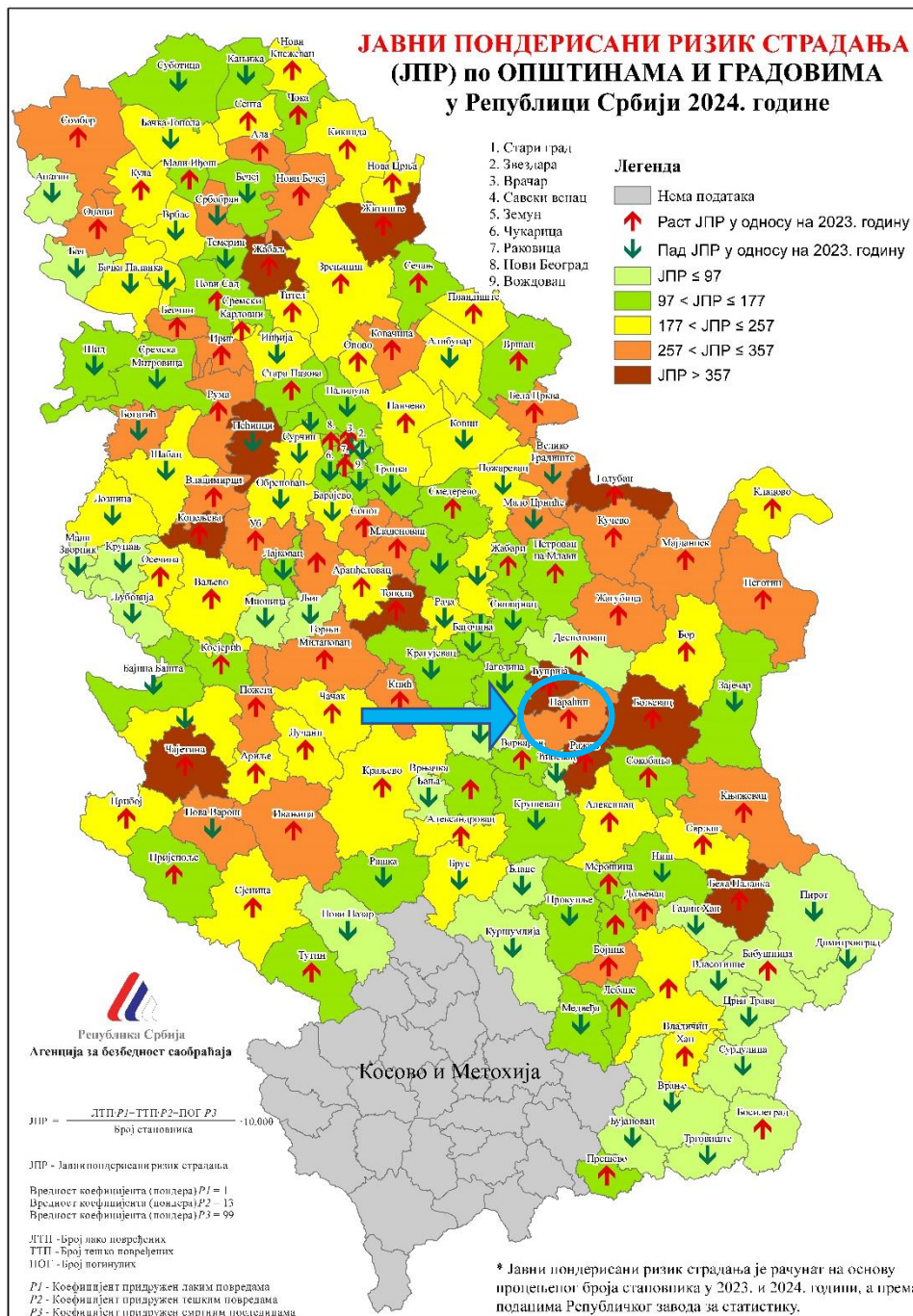
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2020. до 2024. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2024. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Параћин. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2020-2024. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Параћин. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Параћин.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

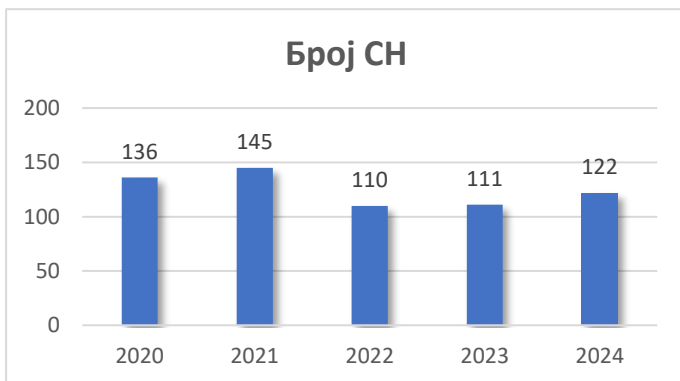
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**НАЦИОНАЛНА ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2024. ГОДИНЕ

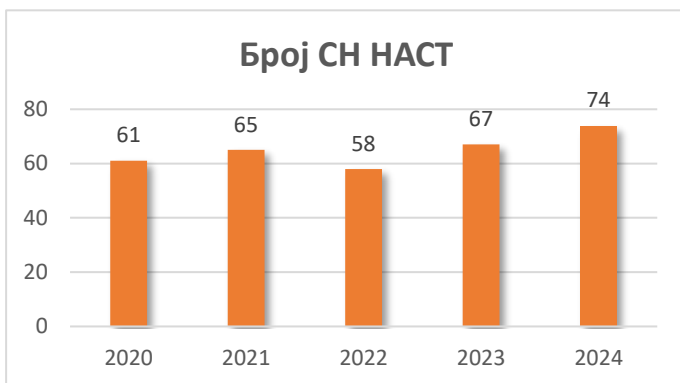

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2024. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2024. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Параћин припада класи **високе вредности ризика**, при чему је у 2024. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2023. годину. Ова локална самоуправа је на **124. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2024. годину.

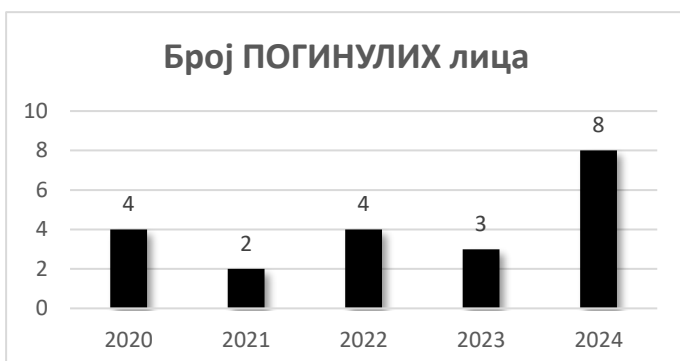
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2020-2024. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је **624**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је **325**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је **21**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је **512**.

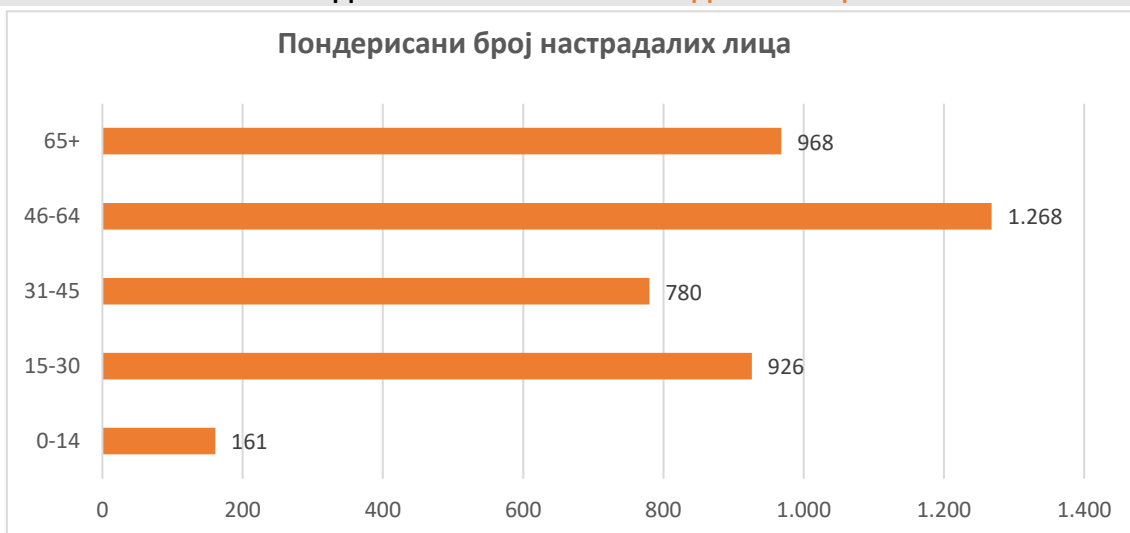
3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2020-2024. ГОДИНА)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

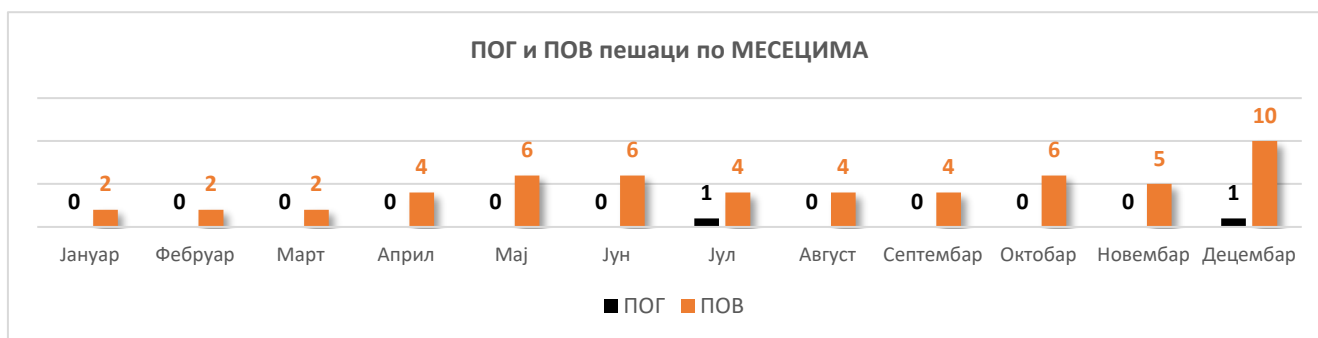
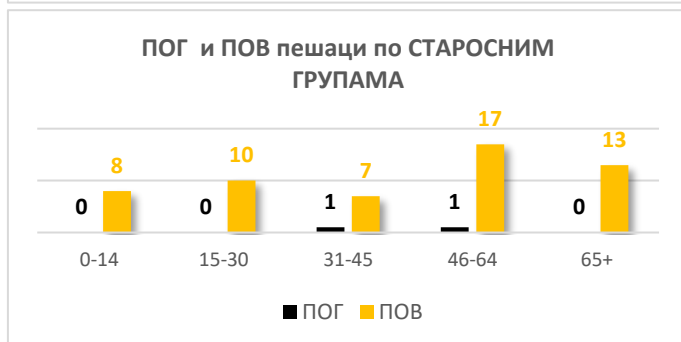

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

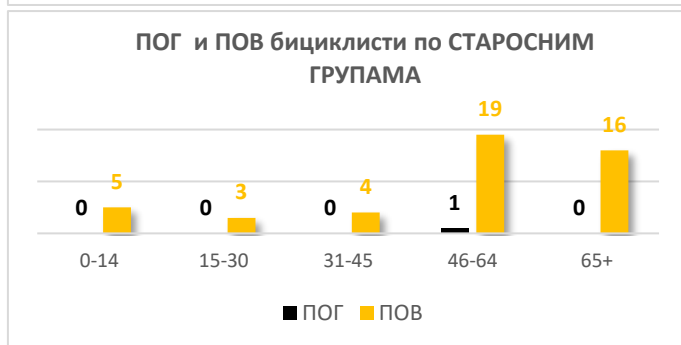
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

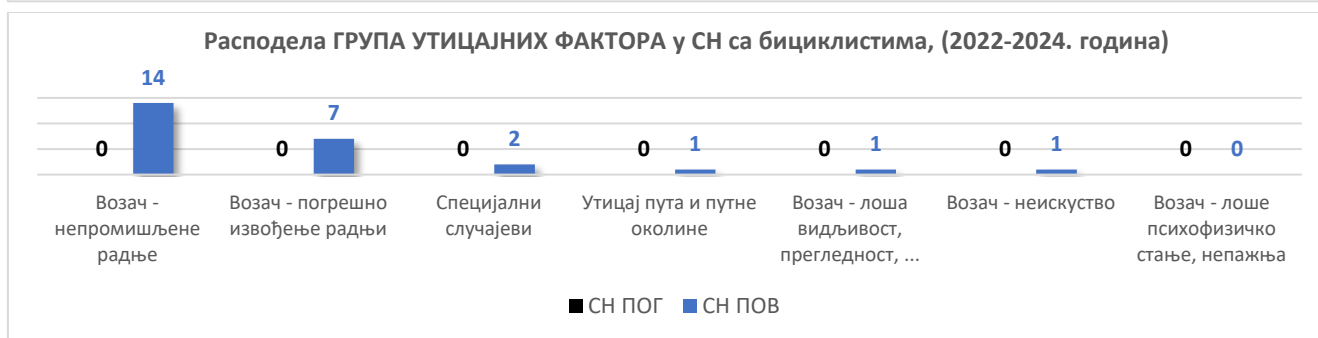
- Погинула су два пешака, што чини **10%** погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је **55**, што чини **11%** повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **46-64 година**.
- Пешаци највише страдају у **децембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Возач - непромишљене радње**.

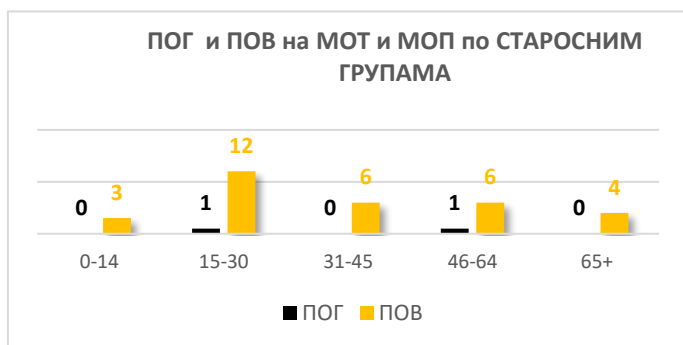
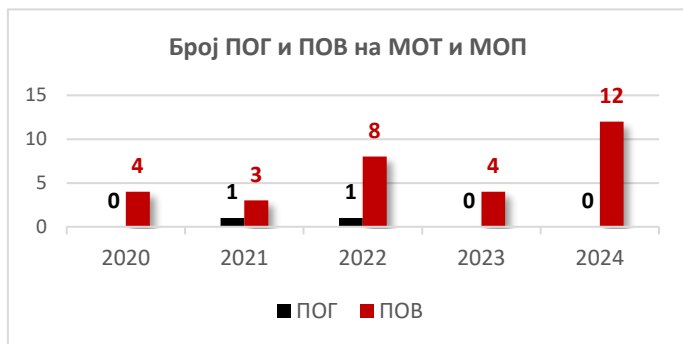
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

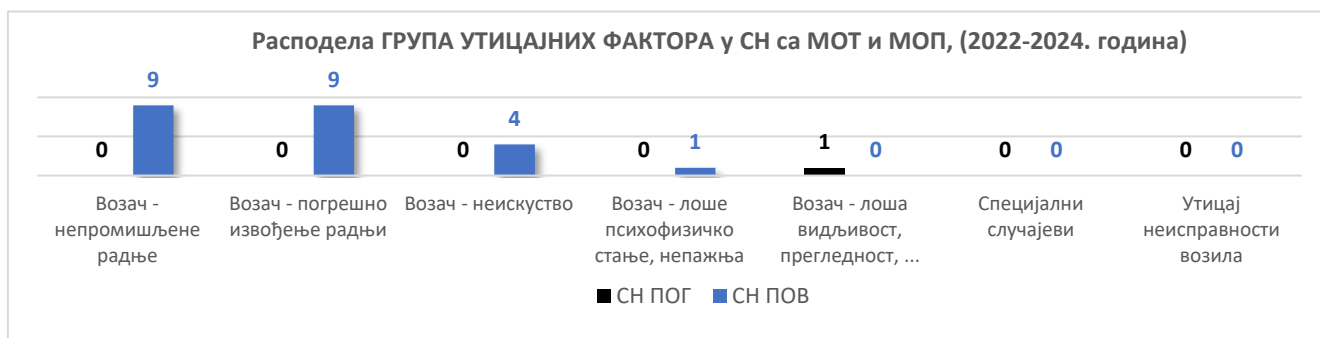
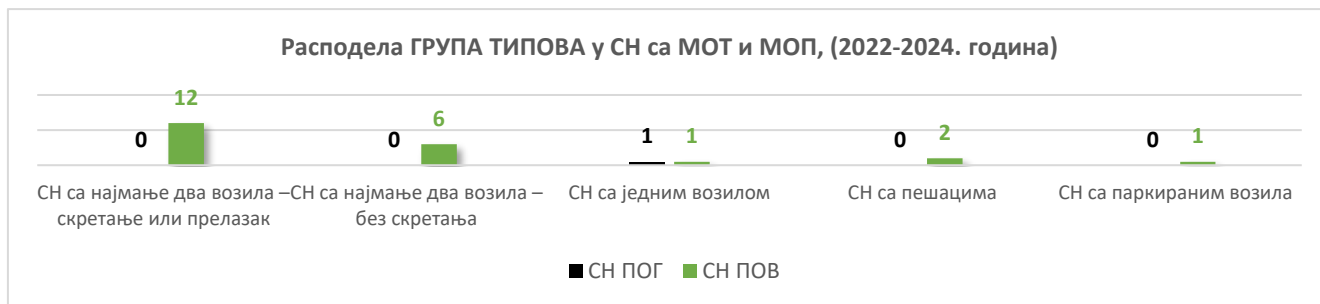
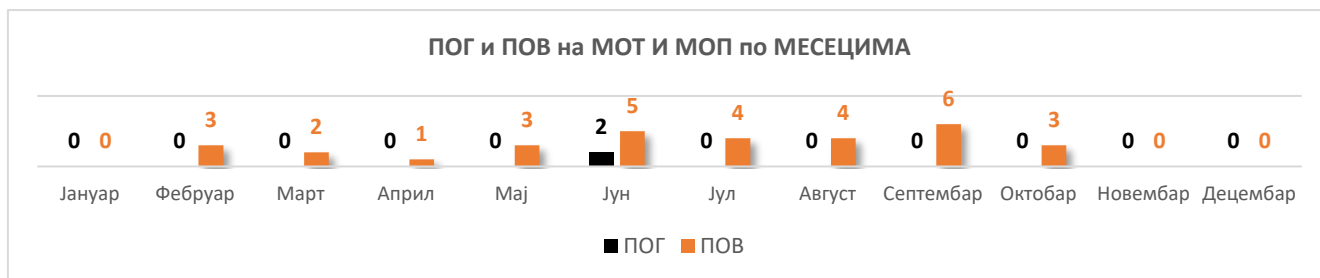
- Погинуо је један бициклиста, што чини **5% погинулих лица** у СН (у Србији бициклисти чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је **47**, што чини **9% повређених лица** у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **46-64 година**.
- Бициклисти највише страдају у **мају**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је **Возач - непромишљене радње**.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

- Погинула су два лица на моторизованим двоточкашима, што чини 10% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 31, што чини 6% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јуну.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешће групе утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је Возач - непромишљене радње и Возач - погрешно извођење радњи.

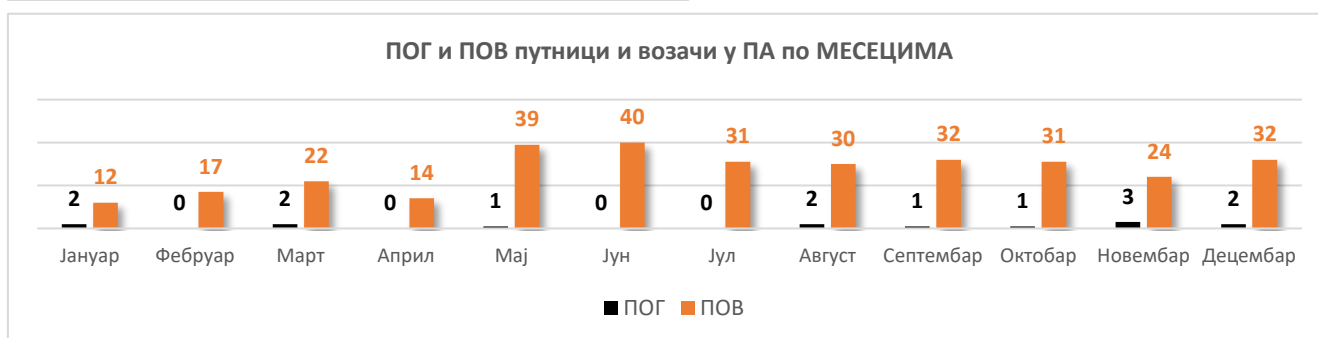
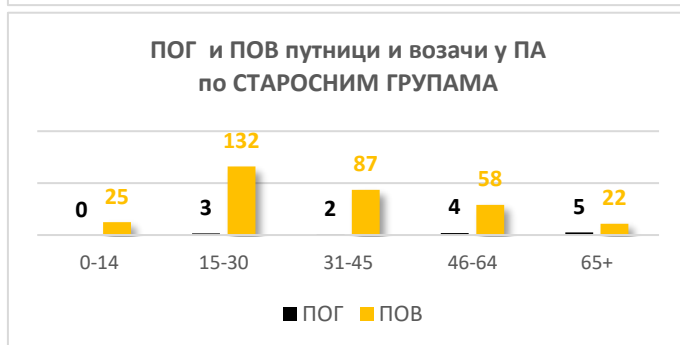

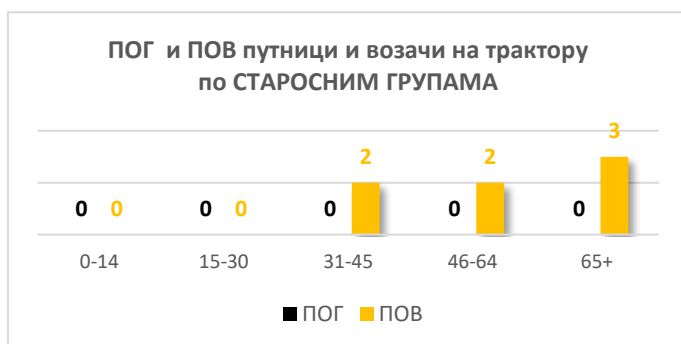
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

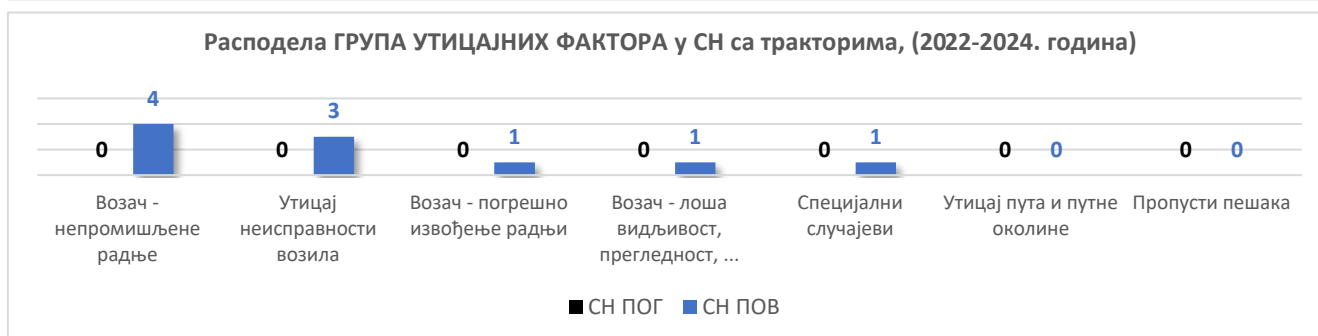
- Број погинулих лица у ПА је 14, што чини 67% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 46% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 324, што чини 63% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица у ПА највише страдају у мају и јуну.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - погрешно извођење радњи.

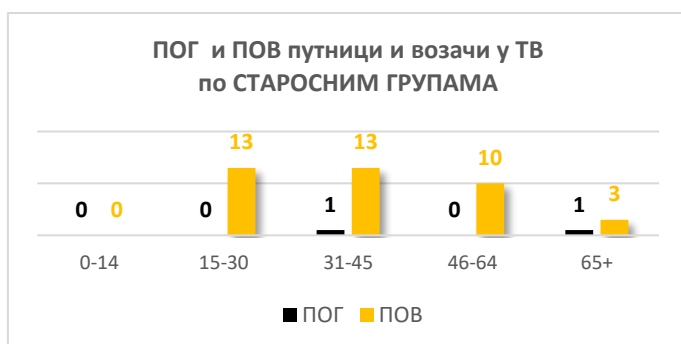
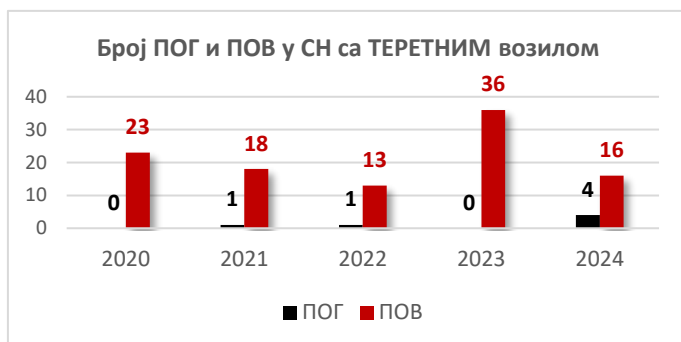
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 4% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих лица на тракторима је међу лицима старости **65+ година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **априлу и септембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

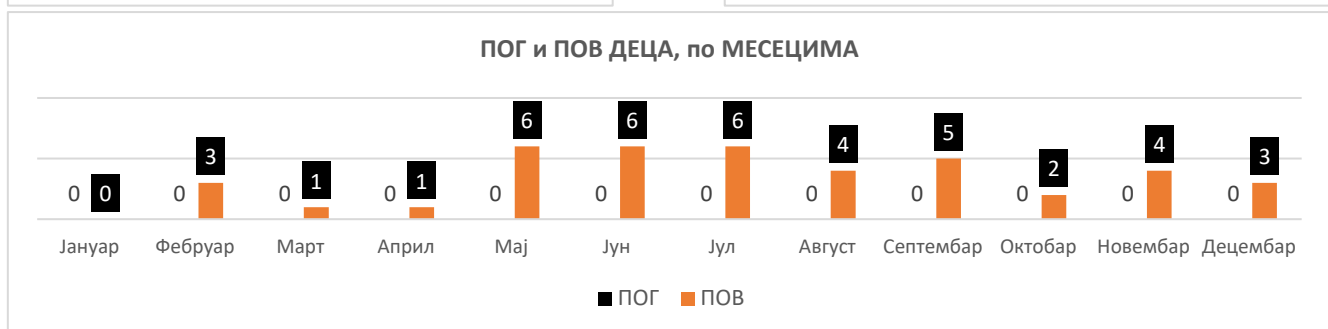
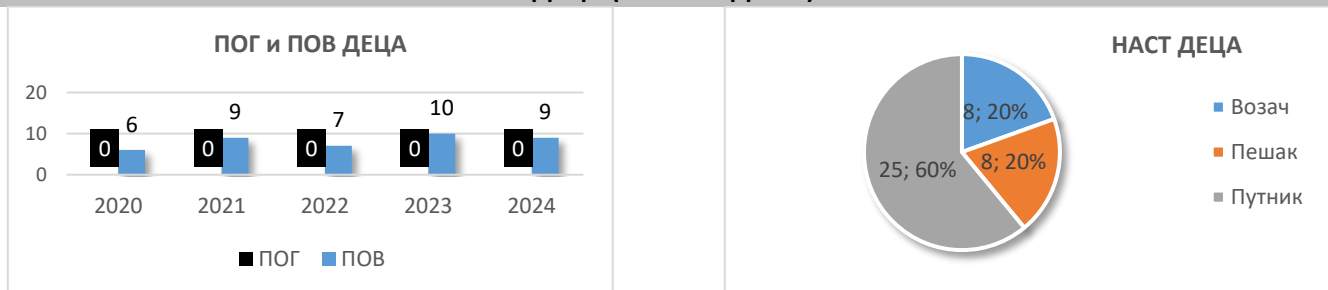

- Погинуло је 6 лица у СН са учешћем теретних возила, што чини 29% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 21% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих лица у теретном возилу је међу лицима старости **31-45 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **јуну**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - погрешно извођење радњи**.

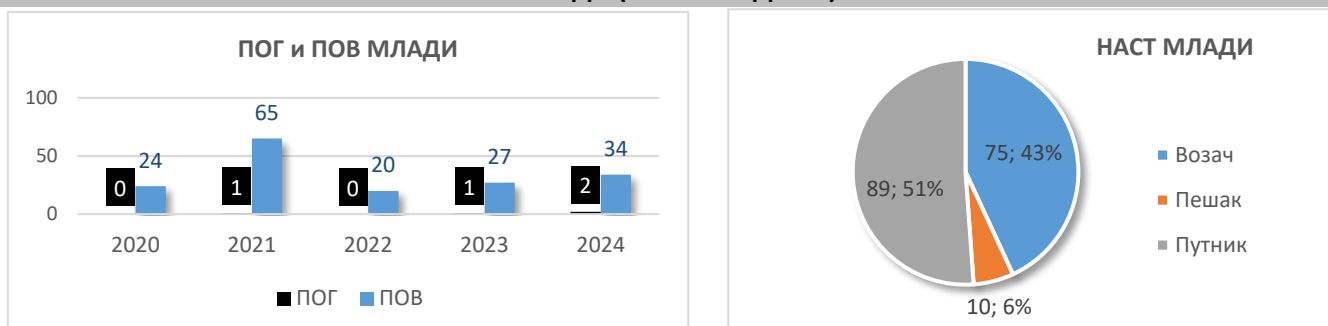
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2020-2024. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

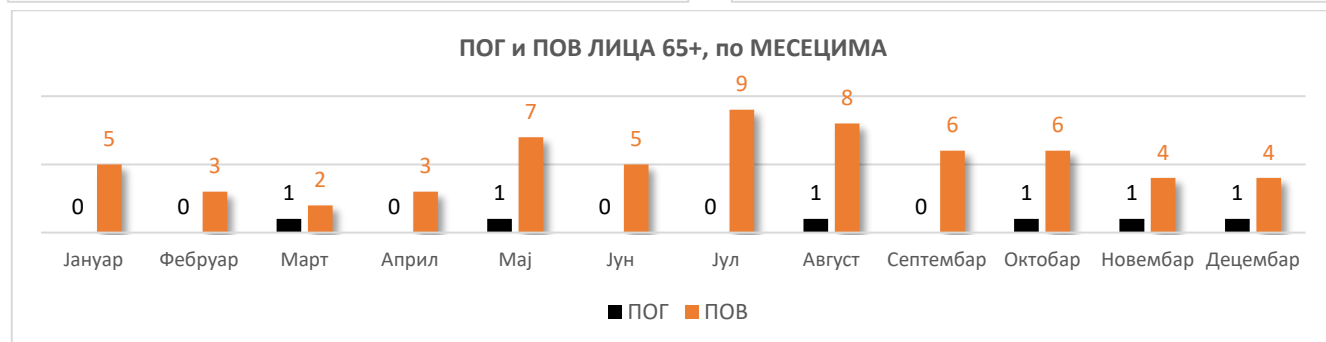
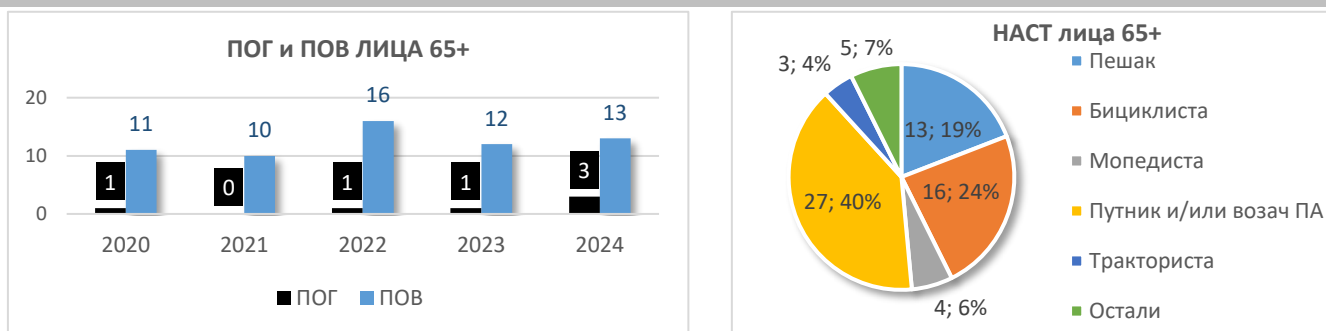
- Број повређене деце у посматраном периоду је **41**, док **није било погинуле деце**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **60%**, деца пешаци **20%**, а деца возачи **20%**.
- Деца највише страдају од **маја до јула**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно су **погинула четири млада лица**, односно **19%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 21% погинулих лица), док је **170 младих лица повређено**, што чини **33%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника** (51%).
- Млади највише страдају у **јуну**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Укупно су **погинула 6 лица старија од 65 година**, што чини **29%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је **62 старијих лица повређено**, што чини **12%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (40%)**.
- Старији највише страдају у **јулу и августу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2024. ГОДИНУ, за територију општине Параћин

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2024. години на територији општине Параћин. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Параћин и Републику Србију (2024)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	94,2	144	96,3	89,3	157	96,0	92,3	40	95,8	91,9	160	96,1
	ТВ	100,0	1	93,5	94,0	54	91,4	92,0	22	89,2	95,3	49	92,1
	БУС	100,0	1	93,1	93,5	85	92,7	100,0	1	92,1	97,8	52	92,8
Сигурносни појас	Возачи ПА	84,2	105	84,2	89,3	90	88,9	93,0	21	91,9	88,8	84	87,2
	Сувозачи ПА	81,0	94	81,5	89,6	40	85,3	89,6	18	85,9	86,7	53	83,7
	Предње седиште ПА	82,9	102	83,1	89,4	72	87,5	91,7	20	89,5	88,0	75	85,8
	Задње седиште ПА	20,0	67	19,3	13,0	116	22,3	15,1	37	24,8	15,9	108	21,3
	Возачи ТВ	64,0	50	56,0	74,0	27	60,8	74,5	11	65,0	71,3	28	59,2
	Сувозачи ТВ	68,0	57	50,7	52,2	85	55,3	36,4	42	57,2	52,9	81	53,5
	Предње седиште ТВ	65,3	58	54,3	67,1	50	58,9	63,9	20	62,5	65,5	52	57,3
	Возачи БУС	17,8	97	31,5	50,0	50	38,2	66,7	14	52,7	44,9	60	36,9
	Сувозачи БУС	8,3	77	25,0	0,0	129	29,9	25,0	21	31,6	4,8	141	27,9
Заштитни системи за децу	Дечије седиште	74,2	56	67,9	74,2	70	72,9	55,0	44	79,3	64,8	117	71,4
	Сигурносни појас	25,0	119	42,9	32,0	113	46,8	61,4	25	62,3	44,1	90	46,7
	Укупно – деца	52,7	98	56,1	55,4	113	61,0	57,7	42	71,8	55,8	98	60,0
Заштитни системи – сви у ПА		75,9	92	74,7	81,1	56	78,6	79,4	20	80,8	78,8	75	77,1
Заштитне кациге	Возачи мопеда	55,6	87	56,9	50,0	100	58,8	N/A	N/A	N/A	54,5	95	57,6
	Путници на мопедима	33,3	61	43,7	N/A	N/A	55,1	N/A	N/A	N/A	33,3	70	50,3
	Возачи и путници на мопедима	52,4	83	54,6	50,0	94	58,1	N/A	N/A	N/A	52,0	94	56,4
	Возачи мотоцикала	85,7	85	82,1	100,0	1	84,0	100,0	1	87,9	92,9	61	83,4
	Путници на мотоциклима	66,7	73	66,7	0,0	111	71,6	N/A	N/A	70,2	50,0	104	68,9
	Возача и путника на мотоциклима	80,0	86	79,1	80,0	96	81,7	100,0	1	84,9	83,3	81	80,7
	Мопедиста и мотоциклиста	61,3	95	66,2	66,7	103	70,6	100,0	1	84,9	62,5	105	68,8
	Бициклисти	6,0	46	5,1	22,2	16	7,7	N/A	N/A	N/A	10,3	35	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	65,6	97	83,2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	65,6	97	83,2
	% прелазака на ОПП	60,4	132	72,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	60,4	132	72,0
	% исправних прелазака	61,6	136	76,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	61,6	136	76,3
	% исправних прелазака деце	64,7	131	77,7	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	64,7	131	77,7
	% прелазака без ометања	98,6	15	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	98,6	15	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Некоришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је испод републичког просека и припада категорији веома ниских вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора је веома ниска и спада у категорију веома ниских вредности индикатора безбедности саобраћаја.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Коришћење заштитних кацига.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Укупно понашање пешака.** Вредност посматраног индикатора је на нивоу националног просека и спада у категорију веома ниских вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Параћин, У ПЕРИОДУ ОД 2020. ДО 2024. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 624 саобраћајних незгода**, од којих је **325 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 21 лице**, док је теже и лакше **повређено 512 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Погинула су два пешака**, што чини **10%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуо је један бициклиста**, што чини **5%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинула су два лица на моторизованим двоточкашима**, што чини **10%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 14 лица у ПА**, што чини **67%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор**, није било **погинулих лица**.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинуло је **6 лица**, што чини **29%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 41 дете**, док **није било погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (61%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је четворо младих**. **Млади чине 19%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника (51%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 6 лица старијих од 65 година**, што чини **29%** од укупног броја **погинулих лица**. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (40%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода **„СН са најмање два возила – без скретања“**.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **јуну**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Катарина Митковић

Контакт подаци

+381 11 3014 409
istrzivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведени у прегледном извештају. Подаци из Националне интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Националној интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.